

w sprawie wniosku Uniwersytetu Gdańskiego o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku rosjoznawstwo na Uniwersytecie Gdańskim na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy ocenę pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat wyrażoną w uchwale nr 797/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 września 2021 r. w sprawie oceny programowej kierunku rosjoznawstwo prowadzonego na Uniwersytecie Gdańskim na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż argumenty oraz informacje dodatkowe przedstawione we wniosku Uniwersytetu Gdańskiego o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku rosjoznawstwo prowadzonego na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, nie uzasadniają zmiany oceny wyrażonej w § 1 uchwały nr 797/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 września 2021 r.

Pozytywna ocena z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat, o której mowa w § 1 przedmiotowej Uchwały, została wydana zgodnie z określonymi w Statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej warunkami przyznawania ocen, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów oceny programowej.

Skrócony okres obowiązywania oceny wynika stąd, iż kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się oraz kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów, zostały spełnione częściowo. Pozostałe kryteria zostały spełnione. W efekcie proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Gdańskim nie w pełni umożliwia studentom kierunku rosjoznawstwo osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

W § 2 przedmiotowej uchwały Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zidentyfikowało następujące błędy i niezgodności:

W odniesieniu do kryterium 2

1. Program studiów nie zapewnia zajęć w wymiarze i formie umożliwiającej osiągnięcie przez studentów zakładanych dla kierunku efektów uczenia się w odniesieniu do podbudowanej teoretycznie wiedzy i umiejętności prowadzenia badań naukowych w dyscyplinach językoznawstwo i nauki o kulturze i religii, do których został przyporządkowany kierunek. Uczelnia przedstawiła zmodyfikowane efekty uczenia się uwzględniające podstawy metodologiczne dyscyplin: nauki o kulturze i religii oraz językoznawstwo, a także projekt harmonogramu realizacji programu studiów, który ma obowiązywać od roku

akademickiego 2021/2022, przewidujący zajęcia w formie wykładu i w wymiarze 15 godzin i 1 ECTS pod nazwą *językoznawstwo ogólne i wstęp do nauki o kulturze* oraz zadeklarowała powiązanie treści programowych realizowanych w ramach zajęć *dyskurs rosyjski, kultura rosyjska, rosyjska filozofia i myśl społeczna, kultura masowa w Rosji* z kształtowaniem umiejętności posługiwania się „podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami” w zakresie nauki o kulturze i religii oraz językoznawstwa. Formalnie zostało uwzględnione sformułowane w raporcie z wizytacji zalecenie, ale zarówno wymiar wprowadzonych zajęć jak wykładowa forma nie zapewniają możliwości osiągnięcia przez studentów zaawansowanej wiedzy dotyczącej metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między faktami i zjawiskami właściwymi dla tych dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek oraz wykorzystywania tej wiedzy w formułowaniu i rozwiązywaniu złożonych i nietypowych problemów. Powiązanie treści innych zajęć z treściami wprowadzonych wykładów ma jednocześnie charakter deklaracyjny, ponieważ nie został przedstawiony ani program wskazanych wyżej wykładów, ani zmodyfikowane programy zajęć, które mają treściowo z nimi korespondować. Podjęte przez Uczelnię działania naprawcze mają też charakter przeciwny, ponieważ nowe wykłady wprowadzono kosztem usunięcia z programu studiów istotnych z punktu widzenia koncepcji kształcenia na kierunku rosyjistyka zajęć *historia Europy Wschodniej oraz stosunki polityczne Federacji Rosyjskiej XX i XXI w.*

2. Na kierunku nie umożliwiono studentom indywidualizowania ścieżek kształcenia w wymiarze 30% punktów ECTS koniecznych do jego ukończenia.

Program studiów spełnia wymagania formalne w zakresie możliwości indywidualnego kształtowania ścieżki kształcenia przez studentów, jednakże realna możliwość indywidualnego kształtowania ścieżki kształcenia przez studenta jest znacznie ograniczona, ponieważ uruchamiana jest tylko jedna z dwóch oferowanych specjalności wybierana przez większość studentów. Uczelnia w ramach działań naprawczych zadeklarowała poszerzenie oferty zajęć do wyboru od roku akademickiego 2021/2022 poprzez wyodrębnienie w programie studiów zajęć *fakultety kierunkowe* w łącznym wymiarze 90 godzin i 6 ECTS, jednakże nie przedstawiła propozycji realnej oferty takich zajęć i zasad zapewniających rzeczywisty wybór tych zajęć przez studentów.

3. Zwalnianie z praktyki zawodowej na podstawie prowadzonej przez studenta działalności gospodarczej, zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub na podstawie umowy cywilnoprawnej, uczestnictwa w stażach lub wolontariatu.

Uczelnia na podstawie § 3 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661) stoi na stanowisku, że istnieje prawna możliwość zwalniania z praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, choć wskazany przepis, mówi o tym, że program studiów określa wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk i nie odnosi się do określenia zasad zwalniania z praktyk zawodowych. Przyjęty przez Uczelnię sposób zwalniania z praktyk zawodowych nie znajduje żadnego umocowania prawnego i stanowi naruszenie dyspozycji norm ustawy, które stanowią jednoznacznie, iż odmienne sposoby osiągania i weryfikacji efektów uczenia się, niż typowe, a zatem oparte na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu, mogą być stosowane przez uczelnię tylko na podstawie przepisów szczególnych. Jednocześnie

przyjęte w Uczelni „Zasady organizacji i finansowania w Uniwersytecie Gdańskim praktyk zawodowych, w tym praktyk przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, oraz praktyk nieobowiązkowych” stanowiące załącznik nr 1 do Zarządzenia 12/R/21 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego w sprawie organizacji i finansowania w Uniwersytecie Gdańskim praktyk zawodowych w tym praktyk przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, oraz praktyk nieobowiązkowych nie określają procedur zwalniania z praktyk delegując opracowanie szczegółowych zasad w tym zakresie na dziekanów. W odniesieniu do kierunku rosjoznawstwo takie zasady, zapewniające ocenę osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się założonych dla praktyk zawodowych nie zostały przedstawione.

Stanowisko Uczelni

1. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, że „zarzut, iż program kształcenia na rosjoznawstwie nie zapewnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w zakresie wiedzy teoretycznej i umiejętności prowadzenia badań naukowych w dyscyplinie nauki o kulturze i religii oraz w dyscyplinie językoznawstwo nie jest zasadny”. Wnioskodawca podnosi dalej, iż ponownie przeprowadzono szczegółową analizę programu studiów pod kątem dyscyplin, do których przypisano większość efektów uczenia się, czyli nauk o kulturze i religii (dyscypliny wiodącej) oraz językoznawstwa (dyscypliny uzupełniającej). W wyniku analizy Uczelnia uznała, że uwagi dotyczące braku zajęć zapewniających studentom wiedzę teoretyczną oraz umiejętności praktyczne w dyscyplinie wiodącej są częściowo uzasadnione, gdyż pierwotnie nie wprowadzono oddzielnych zajęć poświęconych terminologii i podstawowym ujęciom teoretycznym w zakresie ww. dyscypliny. Uczelnia podnosi jednak, iż treści te nie były całkowicie pominięte, lecz wprowadzane stopniowo na innych zajęciach odnoszących się bezpośrednio do dyscypliny wiodącej, np. *kultura masowa w Rosji*, *kultura rosyjska*, *dzieje wierzeń w Rosji* i inne ujęte w Tabeli 1 przedstawionej we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Po wizytacji zespołu oceniającego PKA, Uczelnia postanowiła część tych treści wyodrębnić i przenieść do nowych zajęć pod nazwą *wstęp do nauki o kulturze*. Sylabus tych zajęć stanowi załącznik 2 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Zajęcia te mają w intencji twórców programu studiów na ocenianym kierunku „charakter propedeutyczny” i oferują „rudymtarne treści w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odnoszące się do dyscypliny wiodącej”. Sylabusy pozostałych zajęć zostały zmodyfikowane w taki sposób, aby treści zawarte w opisie zajęć *wstęp do nauki o kulturze* „były przez nie wzmacniane i rozwijane”. Zaliczenie zajęć propedeutycznych pod nazwą *wstęp do nauki o kulturze* jest warunkiem udziału w zajęciach z cyklu kulturowego. Podobną strategię zastosowano także w odniesieniu do dyscypliny uzupełniającej, czyli językoznawstwa i wprowadzono do programu studiów zajęcia pod nazwą *podstawy językoznawstwa ogólnego*, które stanowią „niezbędną bazę do poszerzania i wzmacniania wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji w zakresie językoznawstwa”. Uczelnia wskazuje na zajęcia *dyskurs rosyjski* oraz *komunikacja międzykulturowa* jako te, które wzmacniają i rozwijają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w zakresie dyscypliny uzupełniającej. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiono główne cele i zakres treści tych zajęć. Wnioskodawca stwierdza, iż „pryswojona podczas wykładów wiedza teoretyczna oraz wypracowane umiejętności językoznawczej analizy tekstów umożliwiają studentom samodzielne prowadzenie badań o charakterze lingwistycznym pod opieką promotora naukowego”. Uczelnia podnosi, iż wprowadzone zmiany nie mają „charakteru deklaratywnego”, gdyż Rada Programowa ocenianego kierunku „działa pragmatycznie i teleologicznie”, a zmiany w programie zostały przedyskutowane i opracowane przez wszystkie

osoby realizujące poszczególne zajęcia cyklu, ze szczególnym uwzględnieniem stopniowego wprowadzania treści oraz unikania zarówno luk, jak i powtórzeń. Zmiany zostały uchwalone przez Senat Uniwersytetu Gdańskiego (Uchwała nr 53/21 z 7 lipca 2021 r. stanowi załączniki 1a i 1b do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy) i wprowadzone do programu studiów od roku akademickiego 2021/2022. Planowana jest ich bieżąca weryfikacja, a ocena skuteczności wprowadzonych zmian będzie możliwa „dopiero za trzy lata”.

2. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, Uczelnia podnosi, iż „od roku akademickiego 2021/2022 dla studentów kierunku roszoznawstwo poszerzona została oferta zajęć do wyboru poprzez wyodrębnienie w programie studiów zajęć fakultety kierunkowe w wymiarze 90 godzin i 6 pkt ECTS”. Z uwagi na to, że Instytut Rusycystyki i Studiów Wschodnich prowadzi cztery kierunki, w tym trzy kierunki z wiodącym językiem rosyjskim „oferta tych zajęć jest bardzo szeroka oraz możliwy jest rzeczywisty wybór proponowanych studentom zajęć”. Jak wyjaśnia Wnioskodawca te same zajęcia proponowane są studentom 2 lub 3 kierunków, a także różnym rocznikom, dzięki czemu zebrana jest wymagana do uruchomienia fakultetu liczba uczestników. Lista proponowanych fakultetów co roku jest modyfikowana, a ich tematyka jest konsultowana ze studentami podczas zebrań Rad Programowych poszczególnych kierunków. Studenci dokonują wyboru fakultetów kierunkowych z wyprzedzeniem, czyli we wrześniu (dla semestru zimowego) i w styczniu (dla semestru letniego). Uczelnia stwierdza dalej, iż w celu zapewnienia realnego wyboru fakultetów kierunkowych a zarazem możliwości uruchomienia wszystkich oferowanych zajęć, w przypadku przewidzianych w programie studiów 30 godzin fakultetów studenci wybierają spośród minimum trzech propozycji, natomiast w przypadku 60 godzin – z minimum czterech. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiono ofertę fakultetów kierunkowych, która była proponowana studentom Instytutu Rusycystyki i Studiów Wschodnich w ostatnich semestrach. Lista ta obejmuje 13 zajęć: *rosyjska szkoła lingwistyki kulturowej i kognitywnej, psychologiczne aspekty komunikacji językowej, wielkie nazwiska kina rosyjskiego, współczesny teatr w Rosji, elementy prawa handlowego, wybrane zagadnienia z badań nad kulturą, czwarty wymiar, motywy niesamowite w literaturze rosyjskiej, miasto jako przedmiot semiotyki kultury (Moskwa, Sankt-Petersburg), Syberia znana i nieznana, światowy wymiar rosyjskiej nauki, fantastyka rosyjska, podstawy translatoryki oraz antybohaterowie najnowszej prozy rosyjskiej*. Do puli zajęć fakultatywnych mają także zostać włączone zajęcia *historia Europy Wschodniej oraz stosunki polityczne Federacji Rosyjskiej XX i XXI w*. Konkludując Uczelnia podnosi, iż „takie rozwiązanie daje studentom szansę wyboru zajęć, których treści ukierunkowane są na historię i/lub współczesność, zgodnie z indywidualnymi zainteresowaniami”.

3. Uczelnia wyjaśnia, iż „przypadki zaliczania praktyk na podstawie prowadzonej działalności gospodarczej lub pracy zawodowej każdorazowo podlegają wnikliwej i szczegółowej analizie pod kątem weryfikacji zgodności z założonymi efektami uczenia się. Kontrolę nad procesem sprawuje kierownik praktyk zawodowych oraz prodekan ds. studenckich”. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy załączono Regulamin i program studenckiej praktyki zawodowej dla kierunku roszoznawstwo (załącznik 3), wzór wniosku o zaliczenie studenckiej praktyki zawodowej (załącznik 4) oraz wzór oceny przebiegu praktyki zawodowej (załącznik 5). Uczelnia stwierdza, że „zarzut PKA nie jest w pełni uzasadniony. Ani ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ani żadne z obecnie obowiązujących rozporządzeń nie kwestionuje uznania doświadczenia zawodowego, zbieżnego z efektami uczenia się określonymi w programie studiów”. Uczelnia wylicza korzyści płynące dla studenta z tego rozwiązania. Wnioskodawca powołuje się na autorytet Uniwersyteckiej Komisji Kształcenia

KRUP. Konkludując, Uczelnia stwierdza, iż „w ustawie ani w dokumentach wykonawczych do ustawy nie ma zakazu uznawania doświadczenia zawodowego w ramach praktyk zawodowych na kierunku o ile spełniają wymagania określone w programie studiów”.

Stanowisko Prezydium PKA

1. Zawarta we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy odpowiedź na zarzut sformułowany w Uchwale nr 797/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 września 2021 r., stanowi rozwinięcie stanowiska Uniwersytetu Gdańskiego przedstawionego w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego PKA, w piśmie z dnia 14 czerwca 2021 r. (data wpływu: 17 czerwca 2021 r.). Na s. 31 tego dokumentu uwzględniono w programie studiów na ocenianym kierunku, zajęcia propedeutyczne odnoszące się do dyscypliny wiodącej oraz uzupełniającej, które zaplanowano do realizacji od roku akademickiego 2021/2022, a mianowicie: *podstawy językoznawstwa ogólnego* oraz *wstęp do nauki o kulturze*. Zajęcia te odbywają się w formie wykładów i w wymiarze 15 godzin każde. W stanowisku z dnia 14 czerwca 2021r. wskazano też na powiązanie zajęć propedeutycznych z innymi zajęciami odnoszącymi się do dyscypliny wiodącej oraz uzupełniającej. Odpowiedź na zarzut zawarta we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie różni się zatem co do meritum od rozwiązania problemu przedstawionego w odpowiedzi na raport. Prezydium PKA przyjmuje do akceptującej wiadomości opisany we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy proces szeroko zakrojonych konsultacji w sprawie programu studiów na ocenianym kierunku oraz dbałość o powiązanie zajęć propedeutycznych z następującymi po nich zajęciami stanowiącymi uszczegółowienie zagadnień związanych z dyscypliną wiodącą oraz uzupełniająca. Zmiany w programie studiów zostały zatwierdzone stosowną Uchwałą Senatu (załącznik 1a i 1b do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy), a następnie wprowadzone w życie. Nie są więc jedynie deklaracją.

Odpowiedź na zarzut wyrażony w Uchwale nr 797/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 września 2021 r., zawarta we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, nie odnosi się jednak do jego głównych elementów, a tym samym nie niweluje istoty zarzutu, ponieważ program studiów nadal nie zapewnia zajęć w wymiarze i formie umożliwiającej osiągnięcie przez studentów zakładanych dla kierunku efektów uczenia się w odniesieniu do podbudowanej teoretycznie wiedzy i umiejętności prowadzenia badań naukowych w dyscyplinach językoznawstwo i nauki o kulturze i religii, do których został przyporządkowany kierunek. Zajęcia propedeutyczne *podstawy językoznawstwa ogólnego* oraz *wstęp do nauki o kulturze* nadal mają formę wykładu oraz wymiar 15 godzin i 1 punktu ECTS. Analiza sylabusów tych zajęć, które zostały załączone do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (załącznik 2), wskazuje na to, iż zarówno wymiar wprowadzonych zajęć, jak i wykładowa forma nie zapewniają możliwości osiągnięcia przez studentów zaawansowanej wiedzy dotyczącej metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między faktami i zjawiskami właściwymi dla tych dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek, a zwłaszcza wykorzystywania tej wiedzy w formułowaniu i rozwiązywaniu złożonych i nietypowych problemów. Dla przykładu, w ramach zajęć *wstęp do nauki o kulturze* student ma osiągnąć cztery efekty uczenia się w kategorii wiedzy, dwa w kategorii kompetencji społecznych oraz sześć efektów uczenia się w kategorii umiejętności. Są to: K_U02 (potrafi przeprowadzić analizę problemów badawczych, poprzedzoną właściwym doбором metod i narzędzi badawczych charakterystycznych dla nauk o kulturze i religii), K_U03 (potrafi w sposób zgodny z zasadami obowiązującymi w danej dziedzinie i dyscyplinie naukowej opracować wyniki badań i dokonać ich prezentacji), K_U04 (umie samodzielnie i pod kierunkiem opiekuna naukowego zdobywać

wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze, korzystając ze źródeł w języku polskim i rosyjskim), K_U05 (potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla rosjoznawstwa w zakresie nauk o kulturze i religii), K_U11 (definiuje, objaśnia i stosuje poprawnie w mowie i w piśmie podstawowe zagadnienia właściwe dla nauk o kulturze i religii w pracy nad wybranymi tematami w języku polskim i rosyjskim), K_U14 (prezentuje efekty swojej pracy w języku polskim i rosyjskim w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie z zastosowaniem różnorodnych, nowoczesnych metod i technik, dostosowanych do dziedziny nauk o kulturze i religii). Podobnie jest w przypadku opisu zawartego w sylabusie zajęć *postawy językoznawstwa ogólnego*, który zakłada osiągnięcie przez studentów trzech efektów uczenia się w kategorii wiedzy, jednego w kategorii kompetencji społecznych oraz siedmiu efektów uczenia się w kategorii umiejętności: umie znaleźć w różnego typu źródłach wiadomości o badaniach nad językiem; selekcjonuje owe źródła pod względem wartości merytorycznej (K_U01); znając wartość źródeł i wyszukanych materiałów, umie je posegregować, uporządkować, a następnie zaprezentować wyniki swoich poszukiwań (K_U01, K_U02, K_U03); umie samodzielnie i pod kierunkiem opiekuna naukowego zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze, korzystając ze źródeł w języku polskim i rosyjskim (K_U04); posługuje się pojęciami z zakresu wiedzy o badaniach nad językiem (K_U06); wyprowadza wnioski z przeczytanych tekstów językoznawczych, wykorzystując zdobytą wiedzę teoretyczną (K_U08); definiuje, objaśnia i stosuje poprawnie w mowie i w piśmie podstawowe zagadnienia właściwe dla językoznawstwa w pracy nad wybranymi tematami w języku polskim i rosyjskim (K_U11). Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, zwłaszcza w kategorii umiejętności, w ramach zajęć prowadzonych w formie wykładu, w wymiarze 15 godzin oraz oszacowanych na 1 punkt ECTS, czyli 25 do 30 godzin nakładu pracy studenta nie jest możliwe.

W odpowiedzi na zarzut 1. Uczelnia nie odniosła się do stwierdzenia, iż nowe wykłady wprowadzono kosztem usunięcia z programu studiów istotnych z punktu widzenia koncepcji kształcenia na kierunku rosjoznawstwo zajęć *historia Europy Wschodniej oraz stosunki polityczne Federacji Rosyjskiej XX i XXI w.* Do tej kwestii Uczelnia odniosła się jednak odpowiadając na zarzut 2. Uczelnia stwierdza tam, że *historia Europy Wschodniej oraz stosunki polityczne Federacji Rosyjskiej XX i XXI w.* będą proponowane jako zajęcia fakultatywne (s. 5 wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy). Analiza załącznika 2 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, wskazuje jednak na to, że z tych zajęć zrezygnowano. Nie zostały one bowiem ujęte w sylabusach załączonych do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2. Prezydium PKA przyjmuje do aprobującej wiadomości stwierdzenie, iż tematyka planowanych zajęć fakultatywnych jest konsultowana ze studentami. Analiza załącznika 1b do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wskazuje na to, że zgodnie z deklaracją zawartą we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, w harmonogramie realizacji programu studiów na ocenianym kierunku od roku 2021/2022 przewidziano fakultety kierunkowe w wymiarze 60 godzin i 4 punktów ECTS w 4. semestrze oraz 30 godzin i 2 punktów ECTS w 5. semestrze studiów. Jak zaznaczono w tabeli na s. 16 załącznika 1b do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, fakultety kierunkowe mają się odbywać w formie wykładów. Należy jednak stwierdzić, że nie wszystkie tematy fakultetów kierunkowych, wymienione we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy są w sposób oczywisty powiązane z kierunkiem. Dotyczy to zwłaszcza zajęć *elementy prawa handlowego oraz podstawy translatoryki*. Ponadto uwzględnienie w planie studiów fakultetów kierunkowych nie znajduje odzwierciedlenia ani w opisach zakładanych efektów uczenia się w załączniku 1b, ani też w wykazie sylabusów w załączniku 2 do wniosku

o ponowne rozpatrzenie sprawy. W załączniku 1b szczegółowo wyliczono zajęcia służące realizacji danego efektu, ale zajęcia fakultatywne zostały w tych wyliczeniach pominięte, co wskazuje na to, że fakultety kierunkowe nie służą osiągnięciu efektów uczenia się. W załączniku 2 nie ma sylabusu fakultetów kierunkowych jako grupy zajęć do wyboru, ani też żadnego z 13 zajęć proponowanych do wyboru w ostatnich semestrach, wyliczonych z nazwy we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Wyjaśnienia zawarte we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wskazują na to, że realna możliwość indywidualnego kształtowania ścieżki kształcenia przez studenta jest nadal ograniczona, ponieważ deklaracje studentów, w których zajęciach fakultatywnych chcą uczestniczyć zbierane są przed rozpoczęciem semestru, a nie wtedy, gdy student ma możliwość sprawdzenia, które z odbywających się już zajęć odpowiadają jego/jej zainteresowaniom. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy stwierdzono, że studenci otrzymują propozycję, natomiast nie określono, ile z proponowanych studentom zajęć fakultatywnych zostanie uruchomionych. Podsumowując, choć Uczelnia podjęła działania naprawcze, ich skuteczność będzie można ocenić dopiero podczas kolejnej wizytacji.

3. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie przedstawiono argumentów odnoszących się do istoty zarzutu. Ogólnikowo stwierdzono, że „przypadki zaliczania praktyk na podstawie prowadzonej działalności gospodarczej lub pracy zawodowej każdorazowo podlegają wnikliwej i szczegółowej analizie pod kątem weryfikacji zgodności z założonymi efektami uczenia się” a „kontrolę nad procesem sprawuje kierownik praktyk zawodowych oraz prodziekan ds. studenckich”. Nadal nie przedstawiono jednak spójnych i przekonujących zasad zapewniających ocenę osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się założonych dla praktyk zawodowych. Przywołany przez Uczelnię Regulamin i program studenckiej praktyki zawodowej dla kierunku roszoznawstwo (załącznik 3 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy) stanowi jedynie w § 5, iż „Student może ubiegać się o uznanie praktyki zawodowej na podstawie: prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub na podstawie umowy cywilnoprawnej, uczestnictwa w stażach, wolontariatu w instytucji publicznej lub organizacji pozarządowej. W tym celu student składa u kierownika praktyk Prośbę o zaliczenie pracy zawodowej jako praktyki”. Wzór wniosku o zaliczenie studenckiej praktyki zawodowej (załącznik 4 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy) obejmuje następujące elementy: „Charakterystyka firmy / instytucji* (forma prawna, branża), Charakterystyka stanowiska, na którym odbywana była / jest / będzie* praktyka (opis stanowiska w strukturze organizacyjnej), Charakter wykonywanych zadań i prac (prace merytoryczne, organizacyjne, pomocnicze), Prace te wykonywałem / wykonuję / będę wykonywać* od do, Opinia kierownika / opiekuna* praktyk z ramienia UG potwierdzająca zrealizowanie efektów uczenia się zawartych w sylabusie praktyk obowiązującym na danym kierunku”. Gwiazdka oznacza „niepotrzebne skreślić”, a zatem opinię może wystawić kierownik lub opiekun praktyk z ramienia UG, przy czym nie ustalono, czym różnią się te dwie funkcje. A zatem treść tego dokumentu pozostaje w sprzeczności z wcześniejszą deklaracją, iż „kontrolę nad procesem [zaliczania praktyk] sprawuje kierownik praktyk zawodowych oraz prodziekan ds. studenckich”. W formularzu przewidziano miejsce na zdawkową opinię, nie zaś na wnikliwą i szczegółową analizę, jak zadeklarowano w odpowiedzi na zarzut we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wzór oceny przebiegu praktyki studenckiej (załącznik 5 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy) w ogóle nie zawiera odniesienia do efektów uczenia się. Nie wiadomo też, kto miałby go wypełnić w przypadku osób prowadzących własną działalność gospodarczą i będących zarazem praktykodawcą

i praktykobiorką. Z perspektywy dbałości o jakość kształcenia, przedstawiona argumentacja oraz wzory dokumentów unaoczniają zasadnicze wady zaliczania praktyk na podstawie prowadzonej przez studenta działalności gospodarczej, zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub na podstawie umowy cywilnoprawnej, uczestnictwa w stażach lub wolontariatu. Nie określono bowiem w sposób jednoznaczny i spójny, kto jest odpowiedzialny za dokonanie weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się i na jakiej podstawie – spójnej z sylabusami zajęć Praktyka zawodowa – dokonuje się takiego zaliczenia praktyk zawodowych. Sylabus zajęć Praktyka zawodowa nie załączono do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Ponadto przedstawione wzory formularzy wskazują na brak szczegółowej analizy osiągnięcia efektów uczenia się założonych dla praktyk zawodowych, wbrew deklaracji zawartej we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Przyjęty przez Uczelnię sposób zwalniania z praktyk zawodowych nie znajduje żadnego umocowania prawnego i narusza dyspozycje norm ustawy, które stanowią jednoznacznie, iż odmienne sposoby osiągania i weryfikacji efektów uczenia się, niż typowe, a zatem oparte na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu, mogą być stosowane przez uczelnię tylko na podstawie przepisów szczególnych.

Wyjaśnienia zawarte we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wskazują na to, że Władze Uczelni podjęły nieskuteczne działania naprawcze, które nie mogą stanowić podstawy do uznania zmiany oceny kryterium 2 z „kryterium spełnione częściowo” na „kryterium spełnione”.

w odniesieniu do kryterium 10

Nieskuteczne działania na kierunku wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego wprowadziła od roku akademickiego 2021/2022 korekty w opisie efektów uczenia się dla kierunku oraz zmiany w programie studiów. Podjęte działania naprawcze w założeniu powinny doprowadzić do wyeliminowania wskazanych w raporcie niedociągnięć. Do odpowiedzi nie została jednak załączona pełna dokumentacja, część zmian ma charakter deklaracyjny, a także przeciwny.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podkreśla, iż w odpowiedzi na raport PKA został przesłany zmodyfikowany harmonogram realizacji programu studiów wraz z opisem efektów uczenia się. Dokumenty te przesłano ponownie wraz z Uchwałą nr 53/21 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 7 lipca 2021 roku w sprawie ustalenia programów studiów na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Gdańskim.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nowych okoliczności lub argumentów w odniesieniu do zarzutu zawartego w przedmiotowej uchwale.

Wyjaśnienia zawarte we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wskazują na to, że Władze Uczelni podjęły nieskuteczne działania naprawcze, które nie mogą stanowić podstawy do uznania zmiany oceny kryterium 10 z „kryterium spełnione częściowo” na „kryterium spełnione”.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązało Uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

w odniesieniu do kryterium 2:

1. Zapewnienie w programie studiów zajęć w wymiarze i formie umożliwiającej osiągnięcie przez studentów zakładanych dla kierunku efektów uczenia się w odniesieniu do podbudowanej teoretycznie wiedzy i umiejętności prowadzenia badań naukowych w dyscyplinach językoznawstwo i nauki o kulturze i religii, do których został przyporządkowany kierunek.
2. Zapewnianie studentom realnej możliwości indywidualizacji ścieżek programowych w wymiarze co najmniej 30% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.
3. Rezygnacja ze zwalniania z praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, prowadzonej przez studenta działalności gospodarczej, uczestnictwa w stażach lub wolontariacie.
4. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

w odniesieniu do kryterium 10:

1. Pełne i efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wnosi o wydanie oceny pozytywnej kierunku rosjoznawstwo na okres 6 lat.

Stanowisko Prezydium PKA

Utrzymuje się w mocy zalecenia sformułowane w uchwale Prezydium PKA nr 797/2021 z dnia 2 września 2021 r.

Biorąc pod uwagę brak podstaw do podwyższenia ocen kryteriów 2 i 10 z „kryterium częściowo spełnione” na „kryterium spełnione” oraz fakt, że Uczelnia podjęła nieskuteczne działania naprawcze Prezydium PKA stwierdza, iż nie zaistniały przesłanki do zmiany oceny wyrażonej w uchwale nr 797/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 września 2021 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Gdańskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

z up. Przewodniczącego
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
10.11.2021
Maria Próchnicka